

Statens vegvesen

Kontraktsbestemmelser for mindre bygge- og anleggsarbeider

**Rv. 41 Åmli døgnhvileplass,
ombygging pakkestasjon**

**Saksnummer: 26/268218
Dato: 25.09.2026**

Innhold

1.	Alminnelige kontraktsbestemmelser	5
2.	Spesielle kontraktsbestemmelser	6
2.1	Definisjoner.....	6
2.2	Språkkrav.....	6
2.2.1	Kontraktsspråk	6
2.2.2	Språkkrav ved gjennomføring av arbeidet.....	6
2.3	Opplysninger gitt i tilbudet	6
2.4	Arbeidskraft	7
2.4.1	Generelt.....	7
2.4.2	Adgang til bruk av underleverandører.....	7
2.4.3	Lønns- og arbeidsvilkår.....	7
2.4.4	Rapportering av utenlandsk virksomhet	8
2.4.5	Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene i 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3 og 2.4.4	8
2.5	Partenes behandling av personopplysninger	9
2.6	Lærlinger	9
2.6.1	Krav til bruk av lærlinger	9
2.6.2	Kompensasjon for bruk av lærlinger.....	10
2.7	Tillatelser, løyver og dispensasjoner.....	10
2.8	Eksisterende kabler og ledninger.....	10
2.9	Midlertidige avtaler med grunneiere	10
2.10	Informasjon.....	10
2.10.1	Uttalelser til media	10
2.10.2	Kommunikasjon med grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter	11
2.11	Møter	11
2.11.1	Oppstartsmøte	11
2.11.2	Byggeherremøter (se NS 8407 punkt 4.2)	11
2.11.3	Møter med kontraktsmedhjelpere (se NS 8407 punkt 4.3)	11
2.12	Rapportering av framdrift	11
2.13	Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av ferdigstillelsesfristen	11
2.14	Kvalitetsplan	11
2.15	Varsler og krav (se NS 8407 punkt 5).....	11
2.16	Sikkerhetsstillelse (se NS 8407 punkt 7).....	11

2.16.1	Leverandørens sikkerhetstillegg	11
2.16.2	Byggherrens sikkerhetstillegg	12
2.17	Forsikring (se NS 8407 punkt 8)	12
2.17.1	Leverandørens plikt til å holde kontraktsgjenstanden mv. forsikret	12
2.17.2	Ansvarsforsikring	12
2.18	Risikoovergang (se NS 8407 punkt 24.2)	12
2.19	Leverandørens prosjektering	12
2.20	Ansvar for skader (se NS 8407 punkt 20.5)	12
2.21	Nærmere vilkår for bruk av underleverandører (se NS 8407 punkt 10)	12
2.22	Priser (se NS 8407 punkt 26)	13
2.23	Basis for priser i kontrakten	14
2.24	Prisregulering	14
2.25	Fakturering og betaling (se NS 8407 punkt 27)	14
2.25.1	Faktureringsplan	14
2.25.2	Fakturering	14
2.25.3	Byggherrens betalingsplikt	15
2.26	Særlige regler om regningsarbeid (se NS 8407 punkt 30)	15
2.27	Helse, miljø og sikkerhet (HMS) - generelt	15
2.28	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø	16
2.28.1	Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA-plan) og risikovurdering	16
2.28.2	HMS-kort	16
2.28.3	Orden og renhold	16
2.28.4	Føring av oversiktsliste	16
2.28.5	Hovedbedrift og samordningsansvar	16
2.28.6	Besøkende til arbeidsstedet	17
2.28.7	Opplæring, kurs og kompetanse	17
2.28.8	Arbeidstid	17
2.28.9	Sjåførkort	17
2.28.10	Personlig verneutstyr og vernetøy	17
2.28.11	Kjemiske produkter	18
2.28.12	Sikring av arbeidsstedet	18
2.28.13	Vernerunder	18
2.28.14	Merking og kontrollrutiner	19

2.28.15	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved prosjekteringsarbeider.....	19
2.29	Ytre miljø	19
2.29.1	Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen	19
2.29.2	Hensyn til omgivelsene	19
2.29.3	Tømmer og treprodukter	19
2.29.4	Gjenbruk og gjenvinning	20
2.29.5	Avfallshåndtering.....	20
2.29.6	Miljødeklarasjon – EPD og tilhørende volum/mengder.....	20
2.29.7	Krav til overflatebehandling og kjemiske produkter	20
2.30	Fellesbestemmelser for SHA og YM	20
2.30.1	Avviksbehandling og rapportering ved brudd på HMS-regler.....	20
2.30.2	Beredskapsplan og øvelser	21
2.30.3	Rapportering og oppfølging av uønskede hendelser	21
2.30.4	Undersøkelse av dødsulykker og hendelser med stort risikopotensiale	22
2.30.5	Byggherrens sanksjonsrett	22
2.31	Leverandørens plikter for transport tilknyttet kontrakten	23
2.31.1	Generelt.....	23
2.31.2	Dokumentasjon og medvirkning til kontroll.....	23
2.31.3	Trekk	23
2.31.4	Utestengelse	23
2.32	Sanksjoner.....	23
2.32.1	Sanksjoner ved manglende overholdelse av kontraktens krav til ledelsessystem ..	23
2.32.2	Sanksjoner knyttet til mangelfull dokumentasjon eller rapportering	24
2.32.3	Sanksjoner knyttet til øvrige forhold	24
2.32.4	Varsling og kreditering av trekk.....	24
2.32.5	Forholdet mellom ulike sanksjonsbestemmelser.....	24
2.33	Sanksjonsloven med tilhørende forskrifter.....	24
2.33.1	Leverandørens plikt til å etterleve sanksjonslovgivningen med tilhørende forskrifter 24	
2.33.2	Vesentlig mislighold.....	24
2.33.3	Erstatning	24
2.33.4	Heving	24
2.33.5	Utskifting av kontraktsmedhjelpere	24
2.33.6	Informasjonsplikt	25

2.33.7	Dokumentasjon	25
2.33.8	Sanksjon for manglende dokumentasjon	25
3.	Avtaledokument	26

1. Alminnelige kontraktsbestemmelser

Som alminnelige kontraktsbestemmelser gjelder NS 8407:2011 «Alminnelige kontraktsbestemmelser for totalentrepriser».

2. Spesielle kontraktsbestemmelser

2.1 Definisjoner

Tillegg til NS 8407 punkt 1

Byggherre

Byggherre er den oppdragsgiver som skal ha utført det arbeidet som kontrakten omfatter. Byggherren er her del av Statens vegvesen, som inkluderer mer enn bare byggherrerollen. Statens vegvesen inkluderer også f.eks. forvaltningsfunksjoner, støttefunksjoner og myndighetsroller som vil kunne opptre som samarbeidspart, premissgiver eller uavhengig tredjepart i kontraktsarbeidet. Det vil i kontrakten kunne forekomme tekster der «Statens vegvesen» er omtalt som «vegvesenet».

Hverdag

Med hverdager menes alle dager unntatt helligdager og offentlige høytidsdager.

Kontraktsarbeid

Arbeid og ytelser som til sammen er nødvendig for å levere kontraktsgjenstanden – slik som prosjektering, utførelse, dokumentasjon m.v

Kontraktsum

Kontraktssum defineres eksklusive merverdiavgift og eksklusive priser gitt i kap. 5.2 Regningsarbeid.

2.2 Språkkrav

2.2.1 Kontraktsspråk

Kontraktsspråk er norsk.

Formell kommunikasjon under gjennomføringen av kontrakten skal skje på norsk.

All dokumentasjon som leverandøren skal levere til byggherren skal utarbeides på norsk.

2.2.2 Språkkrav ved gjennomføring av arbeidet

Personer som er avhengige av å kommunisere med hverandre under utførelsen av arbeidet, skal kunne kommunisere med hverandre på en slik måte at kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko.

Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag på arbeidsstedet skal, når det er nødvendig, kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Vedkommende skal, når det er nødvendig, i tillegg kunne forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.

Med arbeidslag forstås arbeidere som er organisert slik at de umiddelbart kan oppnå kommunikasjon med hverandre uten bruk av elektroniske eller andre kommunikasjonshjelpemidler. Språkkravet gjelder også for de som utfører arbeid alene på arbeidsstedet og for stedlig ledelse hos leverandøren.

Alle som arbeider med trafikkdirigering, skal kunne kommunisere på norsk og engelsk.

Alt HMS-arbeid, eksempelvis opplæring, vernerunde, informasjon og gjennomgang av risikovurdering og SJA, skal foregå på et språk personellet som utfører kontraktsarbeid forstår.

2.3 Opplysninger gitt i tilbudet

Opplysninger gitt av leverandøren i tilbudet, som er grunnlag for byggherrens vurdering av kvalifikasjoner og av tilbudet er forpliktende for leverandøren. Videre legges leverandørens opplysninger i henhold til fastsatte tildelingskriterier til grunn som premisser for utførelsen.

Der leverandøren har gitt opplysninger i tilbudet om at bestemte personer skal ha angitte roller, vil leverandøren være forpliktet til å ha vedkommende person, eller en annen med minst tilsvarende erfaring og kompetanse, i den aktuelle rollen.

Byggherren kan, hvis det foreligger saklig grunn, nekte leverandøren å benytte angitte personer i de aktuelle stillingene eller be om at personer blir skiftet ut. Omkostningene ved dette skal bæres av leverandøren.

Leverandøren kan ikke uten byggherrens skriftlige samtykke skifte ut eller forflytte personell oppgitt i leverandørens tilbud. Byggherre kan nekte samtykke dersom det foreligger saklig grunn.

Skifter leverandør ut eller forflytter tilbudt personell uten byggherrens skriftlige samtykke, skal leverandøren betale dagmulkt på kr. 10.000,- per person per hverdag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Samlet ansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10 % av kontraktssummen.

Dagmulkt etter denne bestemmelsen løper i tillegg til annen dagmulkt ilagt etter denne kontrakten. Dagmulkten innskrenker ikke byggherrens rett til å kreve andre misligholdsbeføyelser som utbedring, prisavslag, erstatning, heving m.m.

2.4 Arbeidskraft

2.4.1 Generelt

All arbeidskraft som benyttes i kontraksarbeidet skal være lovlig og i henhold til kontraktens krav.

Person(er) med daglig administrativt ansvar og gjennomføringsansvar for kontrakten skal være ansatt hos leverandøren.

Leverandøren skal til enhver tid kunne dokumentere at bestemmelsene i punkt 2.4.1-2.4.4 er oppfylt.

Bestemmelsene i punkt 2.4.1-2.4.4 gjelder uavhengig av hvem som utfører arbeidet. Alle avtaler med de som utfører kontraksarbeid, skal inneholde bestemmelser som sikrer at kravene i punkt 2.4.1-2.4.4 oppfylles.

2.4.2 Adgang til bruk av underleverandører

Leverandørens egne arbeidstakere skal utføre minst 25 % av timeverkene i kontraksarbeidet regnet totalt i utførelsestiden frem til endelig overtakelse. Som egne arbeidstakere regnes arbeidstakere hos kontraktspart som gitt i tilbud, avtaledokument og som inngår i oversiktslistene. Der leverandøren er et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe) regnes kravet om 25 % av timeverkene samlet for deltakerne.

2.4.3 Lønns- og arbeidsvilkår

Leverandøren har ansvaret for at alle bestemmelser i punkt 2.4 «Arbeidskraft» videreføres i alle ledd i kjeden under seg.

Lønn og annen godtgjørelse til personell skal utbetales til arbeidstakers konto via bank eller annet foretak med rett til å drive betalingsformidling.

Leverandøren er ansvarlig for at lov om obligatorisk tjenstepensjon overholdes.

På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal leverandøren ha lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn definert minimumsnivå for hver enkelt ytelse i gjeldende forskrifter. Leverandøren kan ikke påberope at arbeidstaker samlet er omfattet av like gunstige vilkår.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal leverandøren ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen. Med lønn menes også tillegg basert på kompetanse, erfaring, ansiennitet og funksjon.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes også aml § 1-8 første ledd, jf. § 2-1 om arbeidstakerstatus, aml kapittel 10 med unntak av § 10-13, § 14-5 krav om skriftlig arbeidsavtale, § 14-6 minimumskrav til innholdet i den skriftlige avtalen, og § 14-9, § 14-12 og § 14-13 om ansettelse og innleie. I tilfeller hvor allmenngjort-/landsomfattende tariffavtale og aml fastslår ulikt minstenivå på lønns- og arbeidsvilkår eller beregningsgrunnlag for slikt nivå, skal det gunstigste alternativ for arbeidstaker legges til grunn.

Før arbeidet starter skal leverandøren oppgi til byggherre hvilke(n) forskrift om allmenngjort tariffavtale eller landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje som leverandøren legger til grunn som

minstenivå for lønns- og arbeidsvilkår for de viktigste deler av kontraktsarbeidet. Byggherre vil deretter vurdere om valget er i tråd med kontrakten.

Leverandøren skal ha prosedyrer for, og gjennomføre nødvendige kontroller av lønns- og arbeidsvilkår for personell. Leverandøren skal dokumentere resultatet av kontrollene, og oversende dokumentasjonen til byggherren. Leverandøren har plikt til å besørge retting så fort som mulig av feil de konstaterer. På byggherrens forlangende skal leverandøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller av personell.

Fordi kontrakten pålegger leverandøren å foreta egenkontroll av lønns- og arbeidsvilkår og dokumentere resultatene av kontrollen overfor byggherre forventes at byggherre ikke finner andre feil enn de leverandøren selv har rapportert til byggherre når byggherre kontrollerer selv. Dersom byggherre likevel finner nye feil av betydning ansees det som brudd på leverandørens plikt til egenkontroll. Dette gjelder både når leverandøren kontrollerer på eget initiativ og når det foretas spesifiserte kontroller på byggherres forlangende.

Byggherren har adgang til å føre tilsyn og kontroll med leverandøren og skal til enhver tid gis adgang til innsyn i relevante dokumenter og opplysninger for å påse at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår er oppfylt. Herunder plikter leverandøren på forespørsel å gi byggherren kopi av ansettelseskontrakter med relevante vedlegg (tariffavtaler, avtaler om arbeidstid, utvidet overtid, innkvartering etc.) lønns slipper og evt. bekreftelse på at arbeidstaker disponerer gjeldende konto der dette ikke fremkommer, bankkontoutskrift som dokumenterer utbetaling av lønn og annen godtgjørelse, samt timelister og arbeidstidsordninger som det arbeides etter. Timelister skal angi klokkeslett for arbeidets begynnelse og slutt.

Hvis arbeid for andre byggherrer i samme periode som arbeidstakerne også medvirker til oppfyllelse av vår kontrakt, har betydning for korrekt oppfyllelse av vår kontrakt, gjelder dokumentasjonsplikten også dette. Eksempelvis omfatter dokumentasjonsplikten alt arbeid som er utført i perioden uavhengig av byggherre, for at byggherre skal kunne kontrollere at kontraktens bestemmelser om arbeidstid er overholdt og at korrekt overtidsbetaling er gitt.

Leverandøren har plikt til å informere alle ledd i kjeden under seg før kontrakt med disse inngås om kontraktens dokumentasjonsplikt som også omfatter behandling av personopplysninger. Leverandøren skal før kontrakt inngås med ledd under seg i kjeden forsikre seg om at kontraktsmedhjelperen har forstått dette. Leverandøren skal påse og er ansvarlig for at alle ledd i kjeden under seg til enhver tid har behandlingsgrunnlag for personopplysninger som er nødvendig for å oppfylle kontrakten mellom leverandøren og byggherren, før arbeidet starter. Leverandøren har ikke adgang til å benytte ledd under seg dersom nødvendig behandlingsgrunnlag for personopplysninger som er nødvendig for oppfyllelse av kontrakten med byggherren, ikke foreligger.

Leverandøren er ansvarlig for at alle arbeidstakere som medvirker til å oppfylle kontrakten er kjent med krav til utlevering av dokumentasjon og behandling av personopplysninger som beskrevet i denne kontrakten. Byggherre kan kreve dokumentasjon på at slik informasjon er gitt. Utilstrekkelig informasjon er å anse som kontraktsbrudd fra leverandøren side.

2.4.4 Rapportering av utenlandsk virksomhet

Leverandøren forplikter seg til å gjøre seg kjent med og overholde de rapporteringsplikter mv. som følger av norsk lov, herunder skatteforvaltningsloven § 7-6 med tilhørende forskrift.

Leverandøren skal snarest og senest 14 dager etter at vedkommende arbeid er påbegynt dokumentere overfor byggherren at kravene i skatteforvaltningsloven § 7-6 med tilhørende forskrift er oppfylt. Leverandøren forplikter seg til å foreta de oppdateringer og endringer mv. som loven forutsetter og dokumentere disse overfor byggherren fortløpende.

Kopi av de opplysninger som sendes til skatteetaten til oppfyllelse av kravene i skatteforvaltningsloven § 7-6 med forskrift skal sendes til byggherren, senest 14 dager etter slik innsending.

Leverandøren forplikter seg til å holde byggherren skadesløs for ethvert krav eller annen sanksjon pålagt av skatteetaten og som er foranlediget av leverandøren eller noen av hans kontraktsmedhjelperes brudd på noen bestemmelse gitt i skatteforvaltningsloven og tilhørende forskrifter.

2.4.5 Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene i 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3 og 2.4.4

Ved brudd på bestemmelsene i punkt 2.4.1 til 2.4.4 kan byggherren iverksette følgende tiltak:

Ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til leverandøren. Beløpet skal ikke være mindre enn rettsgebyret per brudd per person. Ved brudd på bestemmelsene om lønns- og arbeidsvilkår jf. punkt 2.4.3 regnes det også som ett brudd for hvert brudd på reglene i aml. Ved vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddenes alvorlighetsgrad, omfang, varighet, og leverandørens antatte besparelse.

I tilfeller hvor byggherre finner det hensiktsmessig kan byggherre i stedet for eller i tillegg til illeggelse av gebyr foreta et tilbakehold av omtrent det dobbelte av antatt besparelse inntil det er tilstrekkelig dokumentert at forholdet er brakt i orden. Bruk av tilbakehold i stedet for gebyr kan eksempelvis være aktuelt dersom byggherre antar at bruk av gebyr reduserer arbeidstakernes mulighet til at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår oppfylles.

Ved brudd på leverandørens plikt til egenkontroll av lønns- og arbeidsvilkår kan i tillegg til gebyr som beskrevet over gis gebyr på 30 000 kr. Ved gjentakelse eller hvor pliktbruddet er vesentlig, kan det gis gebyr på 60 000 kr. Byggherres vurdering av hvorvidt gebyr på 60 000 kr skal gis, vil bero på hvor mange feil byggherre avdekker, hvor alvorlige de er og om byggherre vurderer at leverandør burde ha oppdaget disse selv. Gebyr kan gis hver gang leverandøren rapporterer resultat av egenkontroll til byggherren og hvor det viser seg at feil knyttet til lønns- og arbeidsvilkår ikke er avdekket.

Ved pågående brudd på nevnte bestemmelser kan byggherren også iverksette følgende tiltak:

Fastsette kort frist for å bringe forholdet i samsvar med kontraktsbestemmelsen. Dersom forholdet ikke er rettet innen fristen løper dagmult som er 1 promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn 10 000 kr pr. hverdag. Multen løper til det er tilstrekkelig dokumentert at forholdet er brakt i samsvar med kontraktsbestemmelsen. Mult påløper for hver ulik kontraktsbestemmelse kontraktsbruddene er knyttet til. Leverandøren er tilsvarende ansvarlig for sine kontraktsmedhjelpere hvor kontraktsbrudd er konstatert.

Dersom forholdet ikke er rettet innen fastsatt frist og tilbakehold ikke allerede er iverksatt, kan byggherre også tilbakeholde et beløp som omtrent tilsvarende det dobbelte av antatt besparelse inntil det er tilstrekkelig dokumentert at forholdet er brakt i orden.

Dersom fastsatt frist overskrides med mer enn 5 hverdager kan byggherre i tillegg kreve at arbeidet omfattende av kontraktsbruddet stanses inntil forholdet er i samsvar med kontraktsbestemmelsen. Dersom byggherre anser kontraktsbruddet som en sikkerhetsrisiko, kan arbeidet for berørte arbeidere kreves stanset umiddelbart.

Dersom fastsatt frist overskrides med mer enn 10 hverdager kan byggherre heve kontrakten i den grad forholdet kan anses som vesentlig mislighold iht. NS 8407 punkt 46.

2.5 Partenes behandling av personopplysninger

I forbindelse med administrasjon, oppfølging og kontroll av kontraktsarbeidet, og oppfyllelse av lovpålagte plikter, skal byggherren og leverandøren behandle personopplysninger i henhold til personopplysningsloven.

2.6 Lærlinger

2.6.1 Krav til bruk av lærlinger

Begrepet lærling omfatter i denne bestemmelsen lærlinger, lære kandidater, praksisbrevkandidater og kandidater til fagbrev som har skrevet kontrakt om opplæring. Kontrakten skal være godkjent av fylkeskommunen. Begrepet omfatter ikke praksiskandidater.

For kontrakter med varighet over tre måneder, skal leverandøren være tilknyttet en lærlingordning. Videre skal leverandøren sørge for at minst 10 % av totalt utførte timeverk på kontraktsarbeidene utføres av lærlinger, og at minst en person av de som deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten er lærling. Dersom leverandøren dokumenterer at deler av det totale timeantallet omfatter arbeider hvor det ikke er relevante utdanningsprogram (med særlig behov for lærlingeplasser), kan byggherren beslutte at timetallet lærlingeandelen måles mot reduseres tilsvarende.

Kravet kan oppfylles av leverandøren eller hans underleverandører.

Hver lærling skal oppfylle krav i «Lov om grunnskolen og den videregående opplæring» § 7-1, eller tilsvarende for utenlandske lærlinger. Kravet dokumenteres ved kopi av avtale om opplæring.

Utenlandske leverandører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EØS-land.

Leverandøren skal før oppstart av kontraktsarbeidet dokumentere at leverandøren er tilknyttet en lærlingordning, og har en plan til hvordan kravet til bruk av lærlinger skal følges. Videre skal leverandøren på anmodning fra byggherren dokumentere at kravet er oppfylt under gjennomføringen av kontraktsarbeidene.

Kravet til bruk av lærlinger gjelder ikke dersom leverandøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt, uten å lykkes. Tilsvarende gjelder dersom leverandøren har inngått lærekontrakt, men på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under kontraktsarbeidene.

Byggherren vil gjennomføre nødvendig kontroll av om kravet til bruk av lærlinger overholdes. Ved brudd på plikten skal leverandøren rette forholdet innen den frist byggherren fastsetter. Der leverandøren selv oppdager brudd på plikten, skal leverandøren uten opphold opplyse byggherren om forholdene og rette forholdene innen den frist byggherren fastsetter.

2.6.2 Kompensasjon for bruk av lærlinger

Dersom kravet ikke er innfridd ved kontraktens avslutning, avkortes vederlaget med kr. 1000,- pr. time som i henhold til kontrakts kravet skulle ha vært utført av lærling, men som har blitt utført av annen arbeidskraft.

Dersom det benyttes lærlinger ut over kontraktens krav på 10 %, gis en kompensasjon på 100 kroner per time for timeverk utført av lærlinger ut over kravet. Kompensasjon kan gis inntil 15 % timeverk utført lærlinger av totalt antall timeverk på kontrakten.

Timeverkene på kontrakten dokumenteres som timeverkene i Månedrapport-HMS (R19).

Timeverkene for lærlinger dokumenteres ved timelister for hver lærling.

Kompensasjonen skal ikke prisreguleres og inngår ikke i kontraktssummen.

Kompensasjon regnes ikke som en endring og skal ikke medtas i beregning av byggherrens rett til å pålegge endringer etter NS 8407-punkt 19.1 eller inngå i beregning av eventuell justering av rigg.

2.7 Tillatelser, løyver og dispensasjoner

Tillegg til NS 8407 pkt. 16.3

Alle tillatelser som er nødvendige for å utføre og ta i bruk kontraktsgjenstanden, skal innhentes og bekostes av leverandøren, herunder nødvendige tillatelser, løyver og dispensasjoner for de maskiner, personell og utstyr som skal brukes til utførelse av kontraktarbeidet.

2.8 Eksisterende kabler og ledninger

Leverandøren er selv ansvarlig for å få påvist eksisterende kabler og ledninger i den grad det er nødvendig for utførelse av kontraktsarbeidet. Dette gjelder også kabler og ledninger tilhørende Statens vegvesen. For påvisning av kabler og ledninger tilhørende Statens vegvesen kontaktes byggherrens representant.

2.9 Midlertidige avtaler med grunneiere

Hvis leverandøren inngår midlertidige avtaler med grunneiere i tilknytning til gjennomføring av kontraktarbeidet, skal byggherren informeres med kopi av avtalen før den trer i kraft.

2.10 Informasjon

2.10.1 Uttalelser til media

Dersom ikke annet er avtalt skal det henvises til byggherren om forhold vedrørende kontraktsarbeidet. Leverandøren skal ikke uttale seg til media om slike forhold uten på forhånd å ha konferert med byggherren.

2.10.2 Kommunikasjon med grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter

Byggherren har ansvar for overordnet informasjon om prosjektet. Byggherren skal om nødvendig forut for oppstart avholde allmøte og sende ut skriftlig informasjon til grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter.

2.11 Møter

2.11.1 Oppstartsmøte

Det skal avholdes oppstartsmøte der personer/roller/samarbeid, gjennomgang av kontrakten, helse, miljø og sikkerhet, samt håndtering av tvister skal være på agendaen.

2.11.2 Byggherremøter (se NS 8407 punkt 4.2)

Byggherren fører referat fra møtene.

Representantene for partene og relevant personell skal stille i Byggherremøtene. Partenes deltakere skal ha fullmakt til å avgjøre ordinære saker.

I tillegg skal representanter fra leverandørens sentrale kontraktsmedhjelpere delta i møtene. Partene er for øvrig forpliktet til å stille med relevant fagpersonell.

2.11.3 Møter med kontraktsmedhjelpere (se NS 8407 punkt 4.3)

Leverandøren skal holde byggherren løpende orientert om øvrige møter som leverandøren gjennomfører i forbindelse med kontrakten. Byggherren har rett til å delta på disse møtene.

2.12 Rapportering av framdrift

Leverandøren skal rapportere om framdrift i byggherremøter. Framdrift rapporteres i henhold til de aktivitets- og/eller framdriftsplaner byggherren har mottatt. Dersom aktiviteter som var planlagt for perioden ikke er utført, skal det redegjøres for årsak og korrigerende tiltak slik at det ikke oppstår forsinkelser eller gjentakelse.

2.13 Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av ferdigstillelsesfristen

Frist for ferdigstillelse er angitt i konkurransegrunnlagets kapittel 1.4.

Dersom leverandøren ferdigstiller kontraktsarbeidene før avtalt frist for ferdigstillelse, kan ikke leverandøren nekte byggherren å overta kontraktsarbeidet.

Ved overskridelse av ferdigstillelsesfristen vil det bli krevd en dagmulkt på kr 5000,- pr hverdag.

2.14 Kvalitetsplan

Leverandøren skal utarbeide en kvalitetsplan som beskriver prosesser, prosedyrer og tilhørende ressurser som skal anvendes av hvem og når for å oppfylle kravene i kontrakten.

Leverandøren skal overlevere kvalitetsplan til byggherren før kontraktsarbeidene kan påbegynnes. Byggherren kan nekte oppstart av aktiviteter som mangler tilstrekkelig arbeidsprosedyre eller arbeidsbeskrivelse, eller hvor leverandøren ikke etterlever kontraktens krav til kvalitetssikring.

Kvalitetsplanen skal vise leverandørens systematiske ivaretagelse av kvalitet og HMS.

2.15 Varsler og krav (se NS 8407 punkt 5)

Varsel og krav skal gis på byggherrens fastsatte skjema. Ved manglende overholdelse av dette kravet anses forholdet som ikke varslet eller ikke krevet.

2.16 Sikkerhetsstillelse (se NS 8407 punkt 7)

2.16.1 Leverandørens sikkerhetsstillelse

Tillegg til NS 8407 punkt 7.2

Leverandøren skal for egen regning stille sikkerhet for sine kontraktsforpliktelser, herunder forsinkelsesrenter og inndrivelseskostnader ved mislighold. Leverandøren skal stille sikkerhet før

kontraktsarbeidene start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått. Sikkerhet stilles på Standard Norges Byggblankett 8407 B, Formular for leverandørens sikkerhetsstillelse i utførelsestiden og i reklamasjonstiden.

Sikkerhet skal stilles av bank, forsikringsselskap eller annen kredittinstitusjon som godkjennes av byggherren. Som sikkerhet aksepteres også garantibeløpet plassert på sperret konto til fordel for byggherren. Renter tilfaller leverandøren. For arbeidsfelleskap skal sikkerhet stilles på vegne av arbeidsfelleskapet, ikke de enkelte deltakende firmaer.

2.16.2 Byggherrens sikkerhetsstillelse

NS 8407 punkt 7.3 utgår og erstattes med

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

2.17 Forsikring (se NS 8407 punkt 8)

2.17.1 Leverandørens plikt til å holde kontraktsgjenstanden mv. forsikret

Tillegg til NS 8407 punkt 8.1;

Leverandøren skal levere byggherren kopi av forsikringsbevis før kontraktarbeidene start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått. Byggherren skal oppdateres med kopi ved endringer og fornyelse av forsikringsbevis.

2.17.2 Ansvarsforsikring

NS 8407 punkt 8.2 første avsnitt, 4. og 5 setning utgår og erstattes med;

Forsikringen skal være en førsterisikoforsikring. Forsikringssummen skal ikke være mindre enn 300 G. Dersom det foretas utbetaling fra leverandørens ansvarsforsikring i løpet av kontraktsperioden, er leverandøren forpliktet til å tegne tilleggsforsikring slik at forsikringssummen til enhver tid ikke er mindre enn 300 G.

Tillegg til NS 8407 punkt 8.2;

Leverandøren skal levere byggherren kopi av forsikringsbevis før kontraktarbeidene start og senest 28 dager etter at kontrakt er inngått.

Byggherren skal oppdateres med kopi ved endringer og fornyelse av forsikringsbevis

2.18 Risikoovergang (se NS 8407 punkt 24.2)

Leverandøren skal overta risiko for byggherrens prosjektunderlag i henhold til NS 8407 punkt 24.2.

2.19 Leverandørens prosjektering

Tillegg til NS8407 punkt16.1;

Prosjekteringsmaterialet skal fortløpende gjøres tilgjengelig for byggherren gjennom dokumentbehandlingssystemet. Prosjekteringsdata skal foreligge i god tid før oppstart av de aktuelle kontraktsarbeidene, slik at byggherren har reell mulighet til å gjennomgå materialet. Byggherrens gjennomgang fritar ikke leverandøren for ansvar for å levere i henhold til kontraktens krav.

2.20 Ansvar for skader (se NS 8407 punkt 20.5)

Tillegg til NS 8407 punkt 20.5 tredje avsnitt;

Leverandøren har ansvar for skader som oppstår som følge av gjennomføringen av kontraktarbeidet, eller fordi kontraktarbeidet ikke ble utført på rett måte eller til rett tid.

2.21 Nærmere vilkår for bruk av underleverandører (se NS 8407 punkt 10)

Tillegg til NS 8407 pkt 10.1 og 10.2:

Med underleverandør menes underleverandør eller underleverandør i direkte kjede som gjør arbeid eller yter tjenester som er en direkte del av kontrakten. Vareleverandører som leverer materialer eller lignende, regnes ikke som underleverandører.

Alle avtaler leverandøren har med underleverandører, og som leverandøren har med sine underleverandører, skal inneholde de samme bestemmelsene som anvendt i denne kontrakt om

arbeidets utførelse, opplysninger og informasjon, forhold på arbeidsstedet, herunder kontraktens bestemmelser om HMS og utførelse ved underentreprise.

Leverandøren skal klarlegge om sine valgte underleverandører vil utføre alt arbeid selv, eller om disse planlegger ytterligere ett ledd under seg. Hver underleverandør har kun anledning til å anvende ett ytterligere ledd med underleverandører, med mindre uforutsette omstendigheter oppstår, og byggherren som følge av dette godkjenner ytterligere ledd. Slik godkjenning kan kun påregnes gitt i spesielle tilfeller.

Leverandøren plikter å gi byggherren informasjon om underleverandørens økonomi, finansielle stilling, kapasitet og teknisk kompetanse, inklusive dokumentasjon på registreringer (Brønnøysundregisteret, autorisasjon for arbeid etc.) som er nødvendig for at byggherren skal kunne vurdere spørsmål om godkjenning. Byggherren kan nekte godkjenning dersom det foreligger saklig grunn.

Leverandøren skal også gi informasjon om underleverandøren som byggherren er forpliktet til å gi myndighetene.

Leverandør skal levere byggherrens skjema for inntakskontroll for alle underleverandører. Skjema omhandler blant annet SHA og lønns- og arbeidsvilkår og videreføring av kontraktens krav til neste ledd. Arbeid som skal utføres av underleverandører kan ikke startes opp før erklæring om inntakskontroll er gjennomgått og ferdig behandlet av byggherre.

Brudd på plikt til å levere skjema for inntakskontroll gir byggherren rett til å kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma. Byggherren kan kreve at leverandøren erstatter vedkommende kontraktsmedhjelper som ikke har oppfylt sine forpliktelser til å betale skatter og avgifter. Eventuelle økonomiske krav fra underleverandører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underleverandører i denne forbindelse, skal bæres av leverandøren.

Leverandøren skal kreve skatteattester i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag som overstiger en verdi på 500 000 kroner ekskl. mva. Dette gjelder ikke virksomhet som foretar utleie av personell. Brudd på leverandørens plikt til å kreve skatteattester gir byggherren rett til å kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma med underleverandør som kan fremlegge skatteattester. Eventuelle økonomiske krav fra underleverandører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underleverandører i denne forbindelse, skal bæres av leverandøren.

Leverandøren skal i tillegg sørge for at det finnes fullmakt for innhenting av utvidet gyldig skatteattest fra alle sine underleverandører, og at slik gyldig attest er sendt fra disse til Statens vegvesen. Før slik attest går ut på dato, skal det for underleverandør som fortsatt utfører arbeid i kontrakten, være innhentet og levert ny attest, slik at alle aktive underleverandører til enhver tid har gyldig attest sendt til Statens vegvesen

Byggherren kan trekke tilbake godkjenning av underleverandør dersom det er saklig grunn.

Der entreprisen utføres av et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe) er samtlige deltagere i leverandørgruppen ansvarlig for at kravene i denne bestemmelsen etterleves.

2.22 Priser (se NS 8407 punkt 26)

Prisene skal være i norske kroner.

Prisene skal inkludere alle kostnader for utførelse av arbeidet, herunder kostnader til arbeidsvarslings, trafikkavvikling og alle nødvendige sikkerhetstiltak. Prisene skal også inkludere eventuelt svinn, undermål, overmasser o.l., løpende driftsutgifter (vannavgift, fortausavgift, havneavgift, renovasjon o.l.) som er knyttet til leverandørens produksjon.

Prisene skal inkludere kostnader tilknyttet øvrige krav og kontraktsbestemmelser som ikke nødvendigvis er relatert til egen prosess i konkurransegrunnlaget, eksempelvis:

- utarbeidelse av faseplaner, fremdriftsplaner og øvrige planer
- oppfølging, inspeksjoner, kontroll, dokumentasjon og rapportering
- ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet
- deltakelse i møter, faglige samlinger og kurs

Kontraktsgjengenstanden er inndelt i flere poster, jf. kapittel 5.1 Beskrivelse med utfylte priser og vedlegg 3 - Kravspesifikasjon. Hver post omfatter alle ytelser og kostnader som er nødvendig for å levere det

aktuelle arbeidet. Alle ytelser og kostnader for å levere kontraktsgjenstanden som ikke gjøres opp etter utførte mengder eller påløpte kostnader er dekket av fastprisen.

Fastpris

Vederlag for ytelser som gjøres opp etter fastpris reguleres ikke med mengdevariasjoner. Enheten for fast pris er rundsum (RS).

Timepriser for mannskap

Generelt

Timepriser omfatter alle ytelser som er nødvendige for å gjennomføre de kontraktsarbeidene posten gjelder. Alt kontraktsarbeid skal drives rasjonelt og forsvarlig.

Påløpte kostnader beregnes etter faktisk medgått tid, basert på avtalte timepriser for mannskap som angitt i kapittel 5.2.

Dokumentasjon og kontroll av faktisk utførte mengder og påløpte kostnader

Påløpte kostnader, herunder mannskap, forbruk av materialer og tjenester skal dokumenteres med timelister og kopi av inngående faktura med spesifisert underlag.

Leverandøren skal fortløpende sikre nødvendig dokumentasjon for faktisk utførte mengder og påløpte kostnader. Med mindre byggherren fastsetter noe annet, skal leverandøren sende byggherren dokumentasjonen hver uke.

Byggherren skal kontrollere den mottatte dokumentasjonen innen 14 dager. Byggherren kan innen 14 dager kreve ytterligere dokumentasjon og nærmere spesifisering av faktisk utførte mengder og påløpte kostnader.

Leverandøren skal gis rimelig frist til å fremskaffe ytterligere dokumentasjon og nærmere spesifisering når byggherren krever det. Fristen skal ikke være kortere enn 14 dager.

Dersom byggherren ikke krever ytterligere dokumentasjon eller spesifisering innen fristen på 14 dager, legges leverandørens oversendte dokumentasjon til grunn for oppgjøret. Byggherren er likevel ikke avskåret fra å senere påberope at dokumentasjonen er uriktig som følge av forsett eller grov uaktsomhet hos leverandøren. Tilsvarende gjelder der totalkostnadene er blitt unødvendig høye på grunn av urasjonell drift eller annet uforsvarlig forhold hos leverandøren.

Dersom leverandøren ikke overholder pliktene i denne bestemmelsen har leverandøren kun rett til slikt vederlag byggherren måtte forstå at arbeidene ville medføre.

2.23 Basis for priser i kontrakten

Kontraktens priser er faste.

2.24 Prisregulering

Endringer i prisnivå etter tilbudsfristens utløp, gir ikke rett til tillegg til eller fradrag fra kontraktens priser.

2.25 Fakturering og betaling (se NS 8407 punkt 27)

2.25.1 Faktureringsplan

Faktureringsplanen skal gjennomgås under oppstartsmøtet og skal baseres på produksjonsplanen. Den skal være tilstrekkelig detaljert til å vise sammenhengen mellom planlagt produksjon og den anslåtte størrelsen på de månedlige fakturaene.

2.25.2 Fakturering

Tillegg til NS 8407 punkt 27.4;

Til faktura for regningsarbeider skal det vedlegges timelister godkjent av byggherren. Fakturering skal skje elektronisk.

For å kunne behandle en faktura fra en Leverandør må den være merket med følgende informasjon:

- fakturaadresse
- navn på byggherrens representant eller byggeleder

- ansvarskode
- disposisjonsnummer
- kontraktsnummer (saksnummer i arkivsystemet MIME til Statens vegvesen; fås fra byggeleder)
- tidligere fakturerte beløp på kontrakten (gjelder ved bruk av avdragsfaktura)

Av hensyn til regnskapsføring kreves at leverandøren vedlagt hver avdragsnota og sluttnota leverer oppdatert "Konteringsskjema for avdrags- og slutfaktura for veganlegg".

Fakturaene skal tilfredsstille krav til innhold i salgsdokumenter etter gjeldende bokføringsbestemmelser.

2.25.3 Byggherrens betalingsplikt

NS 8407 punkt 28.1 første avsnitt utgår og erstattes med;

Byggherren plikter å betale innen 30 dager etter at han har mottatt faktura, se LOV- 1976- 12-17 100 Lov om renter ved forsinket betaling, § 2.

Tillegg til NS 8407 punkt 28.1 2 avsnitt;

Dersom byggherren har innsigelser til deler av en faktura skal leverandøren utstede en kreditnota på hele beløpet, og deretter utstede to nye fakturaer på henholdsvis akseptert og omtvistet del.

2.26 Særlige regler om regningsarbeid (se NS 8407 punkt 30)

Byggherren kan alltid styre utførelsen av regningsarbeid.

Regningsarbeid skal avtales skriftlig før arbeidet påbegynnes med mindre annet er avtalt. Leverandøren plikter å varsle byggherren når regningsarbeid starter.

Regningsarbeider gjøres opp etter medgåtte timer.

Timeprisene gitt i tilbudet skal inkludere alle leverandørens utgifter samt påslag til dekning av indirekte kostnader, risiko og fortjeneste. Hver enkelt timesats skal gjenspeile de faktiske kostnadene for hver etterspurt timesats.

Det betales bare for effektive timer med avrundning til 0,5 time.

Det betales ikke for ventetid, transport, maskinstell og reparasjon.

Anslag over mengder i kap. 5.2 Regningsarbeid er byggherrens anslag. De faktiske utførte mengder vil derfor avvike fra de angitte mengdene. Avvik fra angitte mengder utgjør ikke en endring, og gir ikke grunnlag for justering av prisen for den aktuelle posten.

Timepriser mannskap

Timepriser for leverandørens egne og andre mannskap inkluderer verneutstyr, håndverktøy og bærbart utstyr som strømaggregat, motorsag o.l.

Materialer

Medgåtte materialer innkjøpt av leverandøren, betales i henhold til faktura fra materialleverandør fratrasket eventuelle rabatter. Leverandøren kan kreve betalt 10 % tillegg for administrasjon og fortjeneste. Det skal kun beregnes slikt tillegg i ett ledd.

Gebyrer og avgifter

Dersom regningsarbeid medfører nødvendig avgift og/eller gebyr har leverandøren krav på å få dekket slike kostnader av byggherren, men da uten tillagt påslag for indirekte kostnader, risiko og fortjeneste.

2.27 Helse, miljø og sikkerhet (HMS) - generelt

Leverandøren skal drive et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, jf. forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).

Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften) gjelder for denne kontrakten.

Leverandøren skal uten ugrunnet opphold informere byggherren dersom Arbeidstilsynet eller andre tilsynsmyndigheter har foretatt kontroll eller gitt pålegg om å stoppe arbeidet, utbedre systemfeil eller liknende som gjelder gjennomføring av kontraktarbeidet.

2.28 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

2.28.1 Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA-plan) og risikovurdering

Før kontrahering utarbeider byggherren en SHA-plan (plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø) for kontrakten. Denne planen skal til enhver tid være oppdatert, tilgjengelig og kjent for leverandøren. Planene skal lagres i byggherrens til enhver tid valgte elektroniske dokument behandlingssystem som for tiden er Elrapp eller på felles WEB-hotell.

Leverandøren skal sørge for at SHA-planen er kjent hos alle arbeidsgivere og enmannsbedrifter. Arbeidsgivere skal informere sine arbeidstakere.

Leverandøren skal utføre risikovurdering med utgangspunkt i byggherrens risikovurdering i SHA plan. Leverandøren skal også vurdere om det er andre risikoforhold enn de byggherren har beskrevet som kan være av betydning, og disse skal meldes byggherren så snart som mulig.

Leverandøren skal levere informasjon fra sitt internkontrollsystem, som er relevant for byggherren, som risikovurderinger, sikker jobbanalyser og annen aktuell informasjon.

Leverandøren skal utarbeide en plan og tiltaksbeskrivelser for håndtering av risikofylte arbeider.

Leverandøren skal sørge for at det finnes arbeidsinstruks for aktiviteter som medfører særlig fare for liv og helse.

Arbeidsinstrukser skal forelegges byggherren senest fem hverdager før oppstart av de aktuelle arbeidsoppgavene. Hvilke vurderinger som er gjort skal kunne fremlegges skriftlig. Leverandøren kan ikke påberope fremleggelse for byggherren som begrensende for sine forpliktelser etter dette punktet. Arbeidsinstrukser for risikoutsatte arbeidsoperasjoner skal oppbevares hos leverandør. Den enkelte virksomhet skal oppbevare alle aktuelle arbeidsinstrukser, gjennomgå og informere alle aktuelle arbeidstakere om hvordan disse arbeidsoppgavene utføres på en sikker måte.

2.28.2 HMS-kort

Leverandøren skal sørge for at alle som utfører arbeid på kontrakten har gyldig HMS-kort fra og med første arbeidsdag på arbeidsplassen. Som gyldig HMS-kort regnes kort som beskrevet i «Forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser». Byggherren har krav på innsyn og kopi av HMS-kort.

Byggherre kan bortvise personer uten gyldig HMS-kort.

2.28.3 Orden og renhold

Rengjøring av utstyr skal kun skje på en måte og på et sted som ikke utsetter trafikanter, naboer, arbeidere eller andre for fare eller er til unødvendig sjenanse eller skade for omgivelsene.

Leverandøren skal sørge for avmerking og tilrettelegging av områder for lagring og oppbevaring av forskjellige materialer.

2.28.4 Føring av oversiktsliste

Byggherren skal til enhver tid ha oversikt over alle som utfører arbeid på arbeidsstedet. For at byggherren skal kunne ivareta denne oppgaven på en tilfredsstillende måte, skal leverandøren i byggherrens til enhver tid valgte elektroniske dokument behandlingssystem (HMSREG overtar for Elrapp) daglig føre oversiktsliste og samordningsskjema (504-skjema), jf. byggherreforskriften § 15.

Personer som leverer varer, og andre som i kortere perioder befinner seg innenfor arbeidsområdet uten å delta i kontraktsarbeidet, omfattes ikke av disse bestemmelsene.

2.28.5 Hovedbedrift og samordningsansvar

Leverandøren er hovedbedrift med ansvar for samordningen av de enkelte virksomheters helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i henhold til arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften.

Den person som ivaretar samordningsansvaret klarlegges i samhandlingsfasen, og navnet tas med i SHA-planen.

Leverandør har ansvaret for inntakskontroll. Dette ansvaret kan ikke delegeres. Ved inntakskontrollen skal det som minimum foretas en utsjekk av nødvendig dokumentasjon, eksempelvis

kompetansebevis og sertifikater for maskinførere, byggebransjens HMS-kort, og gjennomført lovpålagt HMS-opplæring. Det skal gis informasjon om SHA-planen.

Dersom byggherrens egne arbeidstakere i perioder oppholder seg innenfor kontraktens naturlige arbeidsområde, er leverandøren ansvarlig for samordning av verne- og miljøarbeidet.

Det kan avtales, og skal i så fall dokumenteres, at en annen virksomhet midlertidig utpekes til hovedbedrift for et avtalt tidsrom.

Byggherren skal varsles umiddelbart dersom leverandøren oppdager at det kommer til å bli/blir samtidig arbeid på flere entrepriser på samme sted.

Dersom det oppstår tilfeller med flere samtidige entrepriser på samme sted, vil en av leverandørene i de aktuelle entreprisene bli utpekt til hovedbedrift etter arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften. Byggherren sender inn forhåndsmelding til Arbeidstilsynet senest en uke før arbeidene starter. Leverandøren skal sørge for at forhåndsmeldingen, med ajourført oversikt over alle virksomheter, til enhver tid henger oppe godt synlig på arbeidsplassen. Der arbeidet ikke er knyttet til en konkret bygge- eller anleggsplass skal leverandøren sørge for at den ajourførte forhåndsmeldingen er gjort kjent, og er lett tilgjengelig for de som utfører arbeid.

2.28.6 Besøkende til arbeidsstedet

Den som mottar besøk er ansvarlig for å varsle byggherre og hovedbedrift før de får adgang til arbeidsstedet. Vedkommende er ansvarlig for at besøkende er gjort kjent med sikkerhetsregler samt bruk av verneutstyr etc.

Alle besøkende skal følge kravene til vernetøy og personlig verneutstyr for arbeidsstedet. Kravene kan fravikes når det er iverksatt tiltak som fjerner aktuell risiko. Vurdering og tiltak må dokumenteres.

2.28.7 Opplæring, kurs og kompetanse

Leverandøren skal sørge for at det gis opplæring i risiko og helsefarer ved utførelse av kontraktarbeidet. Sikkerhetsopplæringen skal være tilpasset kontraktsarbeidene.

Personell som skal føre kjøretøy/motorredskap skal være fylt 18 år, eller være lærling under lærlingekontrakt.

Leverandøren skal utarbeide instruks og om nødvendig gi opplæring i bruk av personlig verneutstyr.

Kvalifikasjoner og gjennomført opplæring skal dokumenteres. Slik dokumentasjon skal være tilgjengelig for hovedbedrift.

Alle som utfører arbeid skal de ha grunnleggende førstehjelpskurs med praktisk øvelse i hjerte- og lungeredning, minimum 3 timer. Dokumentasjon på opplæring i førstehjelp har gyldighet på maksimalt fem år.

2.28.8 Arbeidstid

Byggherren skal til enhver tid holdes orientert om arbeidstidsordninger og arbeidsplaner som benyttes. Alle som utfører arbeid og som inngår i disse planene, skal underlegges samme krav til arbeidstid. Dette gjelder også arbeid som utføres av enmannsbedrifter, arbeidstakere i ledende stillinger og arbeidstakere i særlig uavhengig stilling som utfører kontraktsarbeid.

Arbeidstidsordninger godkjent av Arbeidstilsynet eller fagforening med innstillingsrett, skal umiddelbart sendes byggherren sammen med forsvarlighetsvurdering.

Det er ikke tillatt å ta i bruk en arbeidstidsordning før ordningen er formelt godkjent.

2.28.9 Sjåførkort

I kjøretøy hvor det er installert elektronisk fartsskriver, skal det alltid brukes sjåførkort for registrering av arbeidstid. Registreringer av arbeidstid som er gjort med sjåførkort, skal fremlegges for byggherre ved forespørsel.

2.28.10 Personlig verneutstyr og vernetøy

Leverandør skal utarbeide instruks for personlig verneutstyr og vernetøy, og gi opplæring i bruk.

Minstekrav til vernetøy

- Lang vernebukse og verne-vest eller -jakke. Alternativt kan kjeledress benyttes. Det tillates bruk av verneshorts i synlighetsklasse 2 i juni, juli og august. Det tillates ikke bruk av verneshorts ved arbeider der dette kan medføre økt fare for helseskade
- Synbarhetstøy i klasse 3 etter NS-EN ISO 20471:2013 Svært synlig vernetøy – Prøvetakingsmetoder og krav.

Krav til vernetøy - synbarhetstøy kan ikke fravikes.

Minstekrav til verneutstyr

- Hjelm (NS-EN 397)
- Vernesko med tå- og spikertrampbeskyttelse
- Vernehansker
- Vernebriller eller øyevern
- Hørselvern

Alt verneutstyr skal være CE-merket. Hørselvern skal alltid benyttes ved støy over 80 dB, eller når arbeidstaker opplever lydnivået sjenerende.

Minstekrav til verneutstyr skal ikke fravikes utenom helt spesielle forhold.

Dersom bruk av en gitt type verneutstyr medfører økt risiko, kan kravet fravikes under forutsetning av at det er gjennomført en dokumentert risikovurdering.

Dersom det er åpenbart unødvendig med verneutstyr, kan kravet fravikes i spesifiserte situasjoner, under forutsetning av at det håndteres i henhold til leverandørens instruks.

2.28.11 Kjemiske produkter

Det skal brukes kjemiske produkter som er så lite helse- og miljøskadelige som mulig. Leverandøren skal utarbeide rutiner som sikrer substitusjonsplikten og korrekt håndtering av alle kjemiske produkter som skal benyttes, fra inntransport fra underleverandør, mottak, håndtering og intern transport, lagring, uttak fra lager og bruk.

Leverandøren skal ha sikkerhetsdatablad for de kjemiske produkter som blir oppbevart eller brukt. Stoffkartoteket skal være ajourført.

Sikkerhetsdatablad for de kjemikalier som er i bruk skal være tilgjengelig på brukerstedet. Verneombudet skal ha tilgang til et ajourført stoffkartotek for sitt ansvarsområde. Byggherren skal også ha tilgang til substitusjonsvurderingene».

2.28.12 Sikring av arbeidsstedet

Hovedbedriften skal innarbeide rutiner som sikrer at uønskede hendelser ikke skjer på grunn av forhold som omfattes av denne kontrakten. Det skal tas spesielt hensyn til barn, naboer og myke trafikanter.

Der det er aktuelt skal leverandøren sørge for at arbeidsstedet til enhver tid er sikret mot uvedkommende. Ved fraværperioder (herunder helger og ferier) plikter leverandøren å ha en person i nærheten (innen 1 time med bil) som daglig kontrollerer at sikkerhetstiltakene er i orden. Byggherren skal til enhver tid ha ajourført navn og telefonnummer på den som ivaretar sikkerhetstiltakene i slike perioder.

2.28.13 Vernerunder

Leverandøren skal oversende plan for vernerunder til byggherren. Leverandøren skal gjennomføre vernerunder minst en gang hver 14. dag i kontraktsperioden.

Leverandøren skal kalle inn byggherren til vernerunder og byggherren kan delta på disse.

Leverandøren skal oversende, til byggherren, protokoll fra alle vernerunder innen 5 hverdager etter at vernerunden er gjennomført.

2.28.14 Merking og kontrollrutiner

Alt teknisk utstyr som kreves å være CE-merket, skal være merket. Alt sertifikatpliktig utstyr skal være sertifisert og kontrollert og dokumentert iht. gjeldende bestemmelser. Alle samsvarserklæringer, sertifikater, kontroll- og instruksjonsbøker skal foreligge før utstyret tas i bruk, og fremlegges på forespørsel eller ved kontroll

2.28.15 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved prosjekteringsarbeider

Leverandøren skal under utførelsen av prosjekteringsarbeidene ivareta forhold knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplassen. Hensynet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal ivaretas gjennom valg av arkitektoniske eller tekniske løsninger, jf. Byggherreforskriften §§ 5, 6 og 17. De forhold som kan ha betydning for fremtidige arbeider skal dokumenteres, jf. Byggherreforskriften § 12. Dersom det kan oppstå risikoforhold som krever spesifikke tiltak, jf. Byggherreforskriften § 8 første ledd bokstav c, skal dette beskrives og meddeles byggherren.

SHA-koordinator skal ha innkalling og ha anledning til å delta på relevante møter, i forbindelse med planlegging og prosjektering.

2.29 Ytre miljø

2.29.1 Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen

Leverandøren skal i sin kvalitetsplan redegjøre for prosedyrer som dekker:

- Oppfølging av kontraktens krav
- Oppfølging av gjeldende regelverk for sin virksomhet
- Unngå og minimalisere konsekvens av utslipp

Leverandøren skal forholde seg til byggherrens miljøsaneringsplan, samt byggherrens avfallsplan for rivearbeidene. Hvis avfallsplanen for riveobjektet ikke er utarbeidet av byggherren, skal den inkluderes i avfallsplanen for anlegget ellers.

2.29.2 Hensyn til omgivelsene

Leverandøren skal under arbeidets gang ta hensyn til omgivelsene, slik at ikke naboer og berørte parter sjeneres unødig av støv, støy, rystelser, utslipp og avfall etc. I samarbeid med byggherren skal leverandøren bidra til løpende informasjon til berørte parter.

Det skal søkes benyttet metoder, maskiner og utstyr som minimaliserer utslipp av klimagasser og andre negative påvirkninger av ytre miljø.

Leverandøren skal sikre at omgivelser og tilstøtende vegnett ikke påføres ulemper i form av støv og tilsøling som følge av kontraktsarbeidene.

Leverandøren skal følge retningslinjer fra Klima- og Miljødepartementet T-1442 punkt 6 som setter støygrenser for større arbeider og punkt 4.3 som setter støygrenser for mindre arbeider, og om nødvendig kontakte ansvarlig myndighet (kommunelege e.l.), og eventuelt søke om tillatelser og dispensasjoner.

Der det finnes andre, lokale retningslinjer enn de som framgår, og som er strengere enn T-1442 og/eller T-1520, skal disse følges.

Det kan være samspillseffekter mellom støy og luftforurensning som øker plager og helse-risiko. Dersom området er utsatt for støynivåer over grenser, som er satt i tabell i støy-retningslinje T 1442, bør det derfor tas ekstra hensyn i planleggingen.

2.29.3 Tømmer og treprodukter

Leverandøren skal sørge for at tømmer og treprodukter som benyttes i kontraktsarbeidene ikke er tilknyttet ulovlig hogst eller treprodukter, men at de stammer fra dokumentert bærekraftig skogsdrift. Kravet skal dokumenteres ved at materialene har en gyldig sporbarhetssertifisering fra en uavhengig tredjepart, som **FSC (Forest Stewardship Council)**, **PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification)**, eller tilsvarende dokumentasjon som viser at råvarene oppfyller kravene til bærekraftig skogforvaltning. Dokumentasjon for innkjøpte treprodukter skal fremlegges for byggherre før materialene tas i bruk på byggeplassen.

2.29.4 Gjenbruk og gjenvinning

Det er utarbeidet egen rapport med miljø- og ombrukskartlegging (vedlegg 7) for dette prosjektet. Generelt er det en del komponenter og utstyr av gammel dato som ikke er egnet for gjenbruk i dette prosjektet. Inventar som er egnet for gjenbruk vil bli fjernet av Åmli kommune før oppstart av kontraktsarbeidene, og leverandør trenger derfor ikke selv å ta hensyn til dette, med unntak av det som fremgår spesifikt i kravspesifikasjonen at skal gjenbrukes i prosjektet.

Ut over dette skal leverandøren der det er mulig benytte materialer/produkter og metoder som muliggjør gjenbruk, såfremt dette ikke skaper en urimelig ulempe for arbeidet. Det som gjenbrukes skal være dokumentert fri for miljøgifter.

For produkter og materiell der gjenbruk ikke er mulig, og det finnes etablerte gjenvinningsordninger, skal materiell/produktene leveres til gjenvinning.

2.29.5 Avfallshåndtering

1. Alt avfall* skal leveres til avfallsmottak godkjent av forurensningsmyndighetene eller disponeres på annen lovlig måte. Farlig avfall* skal alltid skilles ut og håndteres separat.
2. Avfallsplan* og sluttrapport* skal utarbeides av leverandøren og leveres byggherren.
3. Sorteringsgrad for leverandørens eget produksjonsavfall skal være minimum 85 %. Sorteringsgrad er andel kildesortert avfall (i vekt) av alt produksjonsavfall. Avfallet skal sorteres på arbeidsstedet. Annet avfall enn farlig avfall*, skal normalt sorteres i følgende fraksjoner; metall, betong, treverk, plast, papp og papir og EE-avfall med mindre annet er angitt i kontrakten. Asphalt, forurenset masse og overflødige rene naturlige masser skal holdes utenfor ved beregning av sorteringsgraden.
4. Ved innlevering av farlig avfall* der avfallet er en del av produksjonsarbeidene, skal leverandøren elektronisk deklare avfallet med sitt organisasjonsnummer i Miljødirektoratets portal for avfallsdeklarerer. Byggherrens organisasjonsnummer skal inn i merknadsfeltet. Byggherre skal ha kopi av deklarasjonsskjemaet.
5. For avfall produsert gjennom kontraktarbeidet skal det gjennomføres en basiskarakterisering* før levering finner sted.
6. Avfall som ikke er produsert gjennom kontraktsarbeidet (f.eks. avfall fra tredjeperson som kontrakten må håndtere), skal samles inn og transporteres slik at avfall som må behandles særskilt, ikke blir håndtert som restavfall.
7. Levert avfall dokumenteres i månedsrapport og føres i R15-skjemaet i ELRAPP. Byggherren rapporterer videre til Statistisk sentralbyrå.

**For definisjoner, se avfallsforskriften og byggt teknisk forskrift (TEK17) til Plan- og bygningsloven.*

2.29.6 Miljødeklarasjon – EPD og tilhørende volum/mengder

For produkter og innsatsfaktorer som inngår i kontraktsarbeidene, skal det leveres EPD for alle produkter og innsatsfaktorer hvor det finnes slike EPD.

EPD skal være i henhold til EN 15804 +A2: 2019 og godkjent av ett eller flere medlemmer av Eco-plattform (bl.a. EPD-Norge, Environdec og IBU).

2.29.7 Krav til overflatebehandling og kjemiske produkter

Alle produkter som benyttes til innvendig overflatebehandling, samt lim og fugemasser, skal ha lave emisjoner for å ivareta innemiljøet, og skal ikke inneholde helse- og miljøfarlige stoffer.

Produktene skal oppfylle ett av følgende kriterier, og dokumentasjon skal fremlegges for byggherre før produktene tas i bruk:

- Inneha et offisielt tredjeparts miljømerke, som Svanemerket eller EU-Ecolabel (EU-Blomsten)
- Tilfredsstille kravene til emisjonsklasse M1 (eller tilsvarende dokumentert lav avdamping, for eksempel EC1 Plus for lim/fug).

2.30 Fellesbestemmelser for SHA og YM

2.30.1 Avviksbehandling og rapportering ved brudd på HMS-regler

For å forhindre ulykker er det viktig at alles ansvar i HMS-arbeidet er klarlagt.

Leverandøren skal iverksette treffende tiltak ved brudd på sikkerhetsbestemmelser.

Brudd på HMS-regler regnes som avvik, og skal registreres og gjennomgås for å forhindre gjentatte avvik og ulykker. Årsaksanalyse og hvilke tiltak som gjøres for å unngå gjentakelse av hendelsen, skal sendes til byggherren.

2.30.2 Beredskapsplan og øvelser

Leverandøren skal utarbeide en beredskapsplan som minst skal inneholde:

- Beredskapsrutiner for ulykker, brann, forurensning og andre uønskede miljøhendelser inklusive hyppighet av øvelser
- Oversikt over ressurser og materiell til bruk ved ulykker, brann og utslipp • Oversikt over hvem som skal delta i og lede gjennomgangen med berørt personell etter en alvorlig hendelse (debriefing)
- Varslingsplan

Målet med beredskapsplanen er at alle skal være best mulig forberedt til å håndtere en uønsket hendelse på arbeidsstedet. Planen skal være gjort kjent blant alle som utfører arbeid på kontrakten, og være tilgjengelig for disse.

Beredskapsrutiner skal bygge på kontraktens risikovurdering og føringer i virksomhetens beredskapsplan. Transportevakuering samt avsperring i forbindelse med en uønsket hendelse skal framgå spesielt.

Alle som utfører arbeid på kontrakten, skal ha tilgang til egnet kommunikasjonsutstyr.

Byggherrens varslingsplan inngår som vedlegg til kontraktens SHA-plan, og skal også inkludere varslingsplan for uønskede hendelser knyttet til ytre miljø. Varslingsplanen skal skjematisk vise hvem som skal varsle og hvem som skal varsles.

Rutinene for beredskap, skal gjennomgås grundig i forbindelse med et byggherremøtene tidlig i kontraktsperioden. For større eller risikofylte kontrakter skal det i tillegg holdes minst en beredskapsøvelse tidlig i kontraktsperioden. Beredskapsøvelsen skal tilpasses en tenkelig uønsket hendelse for kontraktsarbeidet.

2.30.3 Rapportering og oppfølging av uønskede hendelser

Ved uønskede hendelser skal det minimum gis den informasjon som etterspørres i Statens vegvesen sitt skjema «Melding om uønsket hendelse eller farlig forhold innen HMS». Rapporten føres i ELRAPP (R18). Leverandøren skal levere Månedrapport-HMS og en sammenstilling i skjema R19 i ELRAPP.

Leverandørens rapportering av arbeidsulykker, yrkesskader og andre uønskede hendelser skal skje etter følgende retningslinjer:

Hva Rapporteres	Når rapporteres	Til hvem	Rapportform til byggherren
Alvorlige ulykker i forbindelse med arbeid (konsekvensklasse K5 og K4)	Når det skjer	Politi Arbeidstilsynet Byggherrens representant DSB ved sprengningsulykker og elektrisituetsulykker Brannvesenet ved brann og forurensningsulykker Verneombud Pårørende (politiet varsler ved dødsulykke) Statsforvalteren ved forurensningsulykker	Muntlig i første omgang, deretter skriftlig ³⁾
Øvrige ulykker (konsekvensklasse K3, K2 og K1)	Senest innen 48 timer	Byggeleder DSB i tillegg til Arbeidstilsynet ved sprengningsulykker og elektrisituetsulykker Verneombud	Skriftlig ³⁾
Nestenulykker	Senest innen 14 dager	Byggens representant	Skriftlig ³⁾
Alvorlige nestenulykker (konsekvensklasse K5 og K4)	Når det skjer	Byggherrens representant	Muntlig i første omgang, deretter skriftlig ³⁾
Yrkessykdom eller yrkesskade	Når det blir konstatert ¹⁾	Arbeidstilsynet Byggherrens representant ²⁾	Skriftlig

1) Benyttes til forebyggende arbeid

2) Bare når den skadde/syke samtykker og skaden/sykdommen er relevant for arbeid i denne kontrakten.

3) Rapportering gis ved bruk av ELRAPP skjema R18.

Begrepsforklaring

Nestenulykke: Uønsket hendelse som under litt andre omstendigheter kunne ha resultert i skade på personer, miljø eller materielle verdier

Ulykke: Uønsket hendelse som resulterer i utilsiktet skade på personer, miljø eller materielle verdier

Konsekvensklasse: Statens vegvesens klassifisering av skader fremgår av ELRAPP

2.30.4 Undersøkelse av dødsulykker og hendelser med stort risikopotensiale

Ved dødsulykker eller uønskede hendelser, som etter byggherrens vurdering, har stort risikopotensiale kan byggherren iverksette undersøkelser i samsvar med Statens vegvesens prosedyrer. I slike tilfeller skal leverandøren stille personell og øvrige ressurser til disposisjon for byggherrens undersøkelser.

2.30.5 Byggherrens sanksjonsrett

Ved manglende bruk av påbudt personlig verneutstyr, eller andre brudd den enkelte svarer for, vil det først bli gitt skriftlig advarsel, deretter skriftlig bortvisning fra arbeidsstedet.

Dersom leverandøren eller hans kontraktsmedhjelpere unnlater å utarbeide sikkerhetsrutiner eller å etterkomme anvisninger for å ivareta SHA eller YM, kan byggherren iverksette følgende tiltak:

1. Stanse arbeidet som er berørt av kontraktsbruddet inntil forholdet er brakt i orden. Dersom forholdet gjelder YM, fastsettes en kort frist for iverksetting av tiltak.
2. Ved gjentatte brudd på ivaretagelse av SHA kan byggherren i tillegg ilegge en økonomisk sanksjon på kr. 15.000,- per forhold.

3. Dersom forholdet gjelder YM og ikke er rettet innen fastsatt frist, kan byggherren selv sørge for å få tiltak gjennomført eller iverksatt for leverandørens regning.

Gjentatte brudd på kontraktsbestemmelsene om HMS, anses som et vesentlig kontraktsbrudd som gir byggherren rett til å heve kontrakten, jf. NS 8407 punkt 46.1

2.31 Leverandørens plikter for transport tilknyttet kontrakten

2.31.1 Generelt

Leverandøren er ansvarlig for at all transport i tilknytning til kontrakten, og som utføres i Norge, skjer innenfor lovlige rammer. Dette gjelder uavhengig av hvordan transporten er organisert og hvem som bestiller den. Leverandøren er dermed ansvarlig både der det er leverandøren selv, underleverandører, transportfirmaer eller andre som utfører transporten.

Dersom byggherren avdekker brudd på regelverket om transport, for transport i tilknytning til kontrakten i Norge, utgjør dette et kontraktsbrudd.

Eksempler på slike lovbrudd kan blant annet være overlast, brudd på kjøre- og hviletid, brudd på løyveregler, brudd på regler om kabotasje, tekniske feil på kjøretøyet som har betydning for trafikksikkerheten og mangler/feil ved dekk- /kjetting -utrustning. Manglende førerkompetanse slik som førerrett, YSK-godkjenning og ADR-godkjenning regnes også som lovbrudd som gjelder transport etter denne bestemmelsen.

Leverandør skal orientere de som omfattes av hans ansvar, om kontraktens bestemmelser.

2.31.2 Dokumentasjon og medvirkning til kontroll

Leverandøren skal på forespørsel fra byggherren, umiddelbart fremlegge den dokumentasjon, herunder lastelister som er nødvendig for byggherrens kontroll av transportens lovlighet.

Tilstedeværende fører/personell skal medvirke i kontrollen og tilrettelegge for en så enkel og effektiv kontroll som mulig.

Dokumentasjons- og medvirkningsplikt gjelder også overfor Statens vegvesen sitt kontrollpersonell knyttet til Trafikant og kjøretøy og annet offentlig kontrollpersonell som eksempelvis personell fra Politiet og Arbeidstilsynet, når kontroll er initiert av byggherren.

2.31.3 Trekk

For hvert kontraktsbrudd kan byggherren gi et trekk på inntil kr. 20.000,-. Der flere kjøretøy eller sjåfører er involvert, regnes hver overtredelse som egne kontraktsbrudd. Det samme gjelder dersom samme sjåfører eller kjøretøy har begått flere kontraktsbrudd under transporten.

Dersom det avdekkes kontraktsbrudd for tilsvarende forhold som tidligere er sanksjonert, kan byggherren gi et trekk på inntil kr. 40.000,- per kontraktsbrudd.

Om plikten til dokumentasjon eller medvirkning misligholdes, kan byggherren ilegge et trekk på inntil kr. 100.000,- per tilfelle.

2.31.4 Utestengelse

Ved gjentatte eller alvorlige brudd på 2.24.1, eller dersom dokumentasjons- og medvirkningsplikten etter punkt 2.24.2 ikke overholdes, kan byggherren nekte bruk av aktuelle transportør. Dette gjelder både i denne kontrakten og for byggherrens øvrige kontrakter, for en periode på 1 år, regnet fra det tidspunktet kontraktsbruddet fant sted.

Byggherrens beslutning om utestengelse kan også få virkning på nært tilknyttede virksomheter. Avgjørende er en vurdering av graden av tilknytning mellom virksomhetene, herunder person- og styrefellesskap, samt omgåelsesbetraktninger.

2.32 Sanksjoner

2.32.1 Sanksjoner ved manglende overholdelse av kontraktens krav til ledelsessystem

Ikke aktuelt i denne kontrakten.

2.32.2 Sanksjoner knyttet til mangelfull dokumentasjon eller rapportering

Dersom leverandørens dokumentasjon eller rapportering til byggherren er mangelfull, og leverandøren ikke framskaffer den avtalte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet, ilegges leverandøren et trekk på kr. 10.000,- per hverdag for hvert forhold inntil dokumentasjonen foreligger.

2.32.3 Sanksjoner knyttet til øvrige forhold

Byggherren kan foreta trekk i oppgjøret når kontraktsarbeidene ikke utføres i samsvar med kravene i kontrakten. Det gjelder ved enhver utførelse som ikke oppfyller kontraktens krav, herunder inspeksjon, arbeidsvarsling, administrasjon, resultat, tilstand og funksjon, mv.

Leverandøren ilegges trekk dersom byggherren avdekker vesentlige avvik i utførelsen som forringer kvaliteten og som ikke er meldt inn til byggherren innen 2 dager etter at avviket inntraff, på tross av at leverandøren visste om eller burde ha visst om avviket.

Byggherrens beslutning om trekk og størrelsen på trekket skal foretas på grunnlag av forholdets alvorlighetsgrad, konsekvens for tredjemann, kapitalforringelse og/eller leverandørens besparelse.

Dersom kontrakten ikke angir annet trekkbeløp for konkret forhold, skal størrelsen på trekket være minimum kr 10.000,- for hvert besluttet trekk.

2.32.4 Varsling og kreditering av trekk

Før byggherren ilegger trekk, skal leverandøren varsles, og gis anledning til å gi sin forklaring.

Trekk i oppgjøret skal meddeles på byggemøte og leverandøren skal utstede kreditnota innen neste byggemøte.

2.32.5 Forholdet mellom ulike sanksjonsbestemmelser

Byggherren skal ikke ilegge leverandøren flere sanksjoner for samme forhold selv om forholdet kan knyttes til flere sanksjonsbestemmelser i kontrakten, men byggherren har rett til å velge hvilken sanksjonsbestemmelse som skal nyttes for tilfeller som rammes av flere sanksjonsbestemmelser.

Sanksjon i form av trekk innskrenker ikke byggherrens rett til å kreve andre misligholdsbeføyelser som utbedring, prisavslag, erstatning, heving m.m.

2.33 Sanksjonsloven med tilhørende forskrifter

2.33.1 Leverandørens plikt til å etterleve sanksjonslovgivningen med tilhørende forskrifter

Partene har plikt til å opptre i overensstemmelse med sanksjonsloven av 16. april 2021 nr.18 med tilhørende forskrifter.

Leverandøren har ansvar og skal sørge for at selskaper i leverandørens konsern eller selskaper som leverandøren har kontrollerende eierskap eller myndighet i, kontraktmedhjelpere og enhver annen i leverandørkjeden, samt daglig leder, styreleder og andre ledende ansatte hos leverandøren og i de nevnte selskaper opptre i overensstemmelse med ovennevnte regelverk.

2.33.2 Vesentlig mislighold

Brudd på kontraktens bestemmelser i punkt 2.33.1 skal alltid anses som et vesentlig kontraktbrudd.

2.33.3 Erstatning

Partene kan kreve erstatning for ethvert økonomisk tap eller skade som man måtte lide som følge av den andre partens brudd på kontraktens bestemmelser i punkt 2.33.1.

2.33.4 Heving

Med mindre leverandøren retter kontraktbruddet innen kontraktens frister, kan byggherren heve hele eller deler av kontrakten i henhold til bestemmelsene i NS 8407 punkt 46.1.

2.33.5 Utskifting av kontraktmedhjelpere

Byggherren kan bestemme at leverandøren skal skifte ut kontraktmedhjelpere dersom det avdekkes brudd på kontraktens bestemmelser i punkt 2.33.1.

2.33.6 Informasjonsplikt

Partene skal til enhver tid holde hverandre informert og oppdatert om forhold av betydning for kontraktens bestemmelser om sanksjonslovgivningen.

2.33.7 Dokumentasjon

Leverandøren skal på forespørsel fra byggherren, og innen 14 dager etter at forespørselen er sendt, fremlegge dokumentasjon på etterlevelse av kontraktens bestemmelser i punkt 2.33.1. Dette gjelder blant annet dokumentasjon om

- (i) juridiske personer;
- (ii) fysiske personer;
- (iii) opprinnelse på varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene,
- (iv) transport av varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene;

2.33.8 Sanksjon for manglende dokumentasjon

Dersom leverandørens dokumentasjon til byggherren er mangelfull, og leverandøren ikke framskaffer den avtalte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet, ilegges leverandøren et trekk på kr. 5000 per hverdag for hvert forhold inntil dokumentasjonen foreligger.

3. Avtaledokument

Mellom Statens vegvesen som byggherre, organisasjonsnummer 971 032 081 og

XXXXXX som leverandør, organisasjonsnummer **xxx xxx xxx**

er inngått følgende avtale:

- 1** Totalleverandøren påtar seg å levere *Rv. 41 Åmli døgnhvileplass, ombygging pakkestasjon*.
- 2** Kontraktsarbeidet skal leveres for:

Kontraktssum
(ekskl. mva. og ekskl. priser for mannskap og maskiner,
ukepris drift av rigg ved forlenget byggetid og opsjoner)
(tilbud av **åååå-mm-dd** korrigert etter kontrollregning) kr **xxx xxx**
- 3** Opplysninger om og betingelser for arbeidet er gitt i kontraktsdokumentene, herunder konkurransegrunnlaget og de tegninger og dokumenter dette henviser til.
- 4** Det er fastsatt følgende bindende tidsfrist: **30.04.2027**
- 5** For overskridelse av ferdigstillelsesfrist betaler leverandøren til byggherren kr. 5000,- pr. hverdag.
- 6** Leverandøren skal levere byggherren sikkerhetsstillelse for kontraktsforpliktelsene i utførelsestiden og de 3 første årene av reklamasjonsperioden før kontraktsarbeidene start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått, jf. NS 8407 punkt 7 med suppleringer i kontraktsbestemmelser (vedlegg 2) punkt 2.16.
- 7** Leverandøren skal levere byggherren kopi av forsikringsbevis før kontraktsarbeidene start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått, jf. NS 8407 punkt 8 med suppleringer i kontraktsbestemmelser (vedlegg 2) punkt 2.17.
- 8** Manglende oppfyllelse av punkt 6 og 7 kan medføre heving av kontrakten på grunn av vesentlig mislighold av kontraktsforpliktelse.

Avtaledokumentet signeres elektronisk av partene. Signert avtaledokument gjøres tilgjengelig for begge parter i byggherrens kontraktsadministrasjonsverktøy (KAV).

(Avtaledokumentet fylles ikke ut ved innsendelse av tilbud).